

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 76 (1991)
Heft: 3

Artikel: Traffic
Autor: Derungs, Ursicin G.G.
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-881865>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 15.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

T R A F F I C

Legendas: Ursicin G.G. Derungs

EB, Val Sogn Pieder

EB, Breil

EB, Tujetsch

In buob davon ed in davos. Enamiez la vacca sut il giuv: tut quei per ina carga roma. Quel ch'empela il bov aulza il tgau e surri egl apparat. El ha temps. Il temps para de star eri. Ual sco la menadira. Aber ella semova. Omisdus buobs passan ual sil pei senierster ed aulzan il dretg per far in pass anavon. Era la vacca semuenta en quei tact, sia umbriva tradescha ella, aber aschi plaun ch'igl empalader sto buca ver tema de vegnir suten. El aulza il tgau e surri egl apparat. Ei han temps. Tgi che va cun ina carga roma sa buca haver prescha. El stretg spazi de quella veta muntagnarda ha il temps lartg e bien. Sin nossas vias ladas cun lur menadiras spertas ha el buca plaz pli. Il temps vegn laguttius dalla prescha. Sco sch'el fuss enta peis a nus «fagein nus ir» il temps, ed aschia eis el negliu perpeis pli. Quels buobs han lur tec roma che smarschescha els uauls, ed il temps va en melli scalgias en nossas olmas.

EB, Val Sogn Pieder

WD, Rueras

«Quella femna less far ina fotografia cun nus, tgei manegias?», di quel cun capiala. Quel cun gnefla spida giun plaun e lai o in zacher: «Quella signeria fa biala veta e sa nuot au-ter che ir entuorn cun de quels apparats e disturbar la glied.» Il tierz untgescha giud vart: «Jeu vi lu percass buca gnir tratgs giu, lu aunc d'ina femna.» Quel cun capiala fa buca stem e di ch'ella astgi schon far in maletg ded els, bials seigien ei buc, aber sch'ella vegli per tut prezi, numdadiu. Quel della gnefla dat denteren: «Lu prend'jeu il tshieip giu dalla corna da mia vacca, quella ha silmeins in tgau sco la glied.» «Na, na», dat la fotografa denteren «ils tshops stueis vus schar sco els ein, quei ei original!» «Original ina miarda» fa il tierz e va aunc pli fetg giudvart, aschia che la fotografa vesa mo pli siu bratsch seniester egl apparat. Suenten empau far d'envidar ein els en posiziu. Quel cun capiala cuntents e da buna fei. Quel cun gnefla en lutga denter s-cheptica purila e quet human. Il tierz vilaus, perquei che «quella femna» ha buca fatg pli not de far vegnir si era el. Clic. «In'idilla muntagnarda» - vegen ins a dir pli tard.

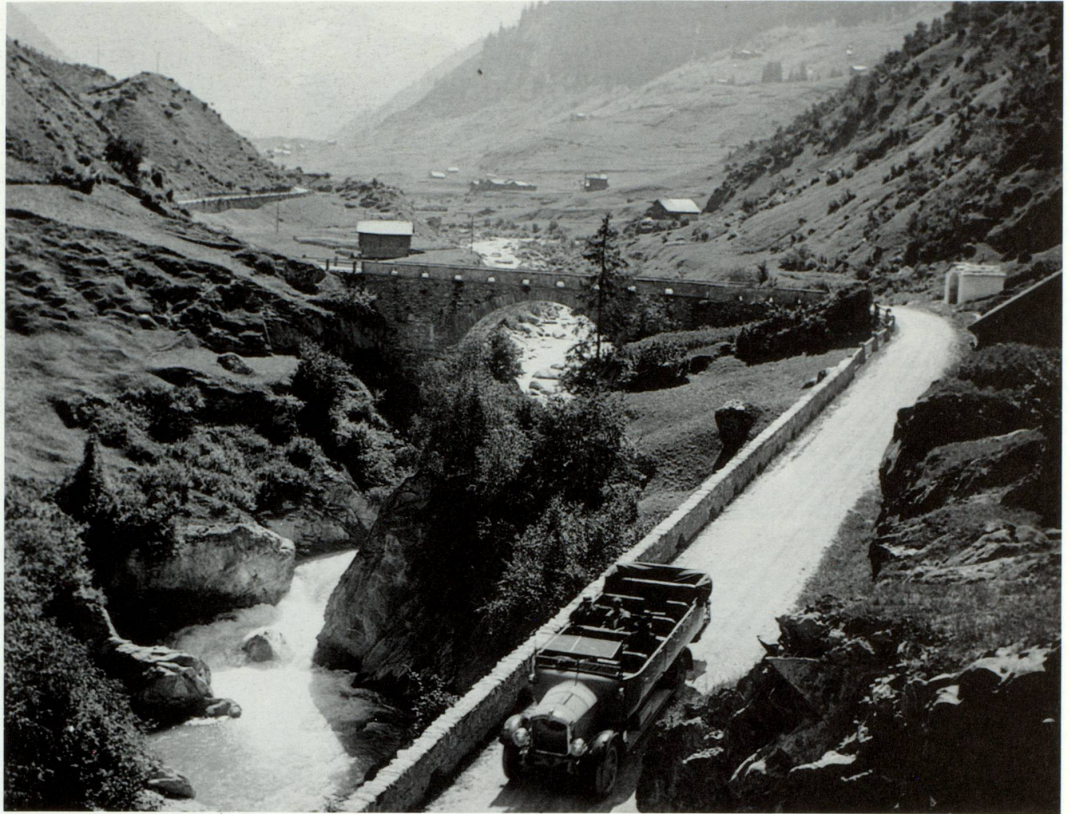
Glion, 1902

WD, igl auto da posta ella Val Medel

«Naven dal Lucmagn tras la val a sparuns arrivan las roschas ravgiadas dils Hunns.»

Dapi lu ein biars auters, guerriers e pelegrins, i e vegni sur il Lucmagn, a pei ed a cavagl: cun sia suita cavalleresca igl imperatur Otto il Grond ch'ha viu la claustra barschada e destruida, cun armadas Barbarossa per metter sin pantun ils marcaus lombards, cun stiarlamentia ils marcadonts per ir alla fiera de Ligiaun, cun suita ecclesiastica Carli Borromeo, uestg de Milaun, per mussar co nus hagian ded esser catolics. Ei vevan buca la via lada de nies auto de posta, che meina tras las Ruinas, aviartas per dal temps della revoluziun franzosa. Sur l'emprema via tras las Ruinas, gagliardas, stretgas e prigusas han ils purs de Medel purtau agid encunter il general franzos Loison.

Oz curseschan autos senza fin envi ed enneu, la mobilitad ei augmentada, il temps della surpassada ei sminuius e la schientscha historica dil liug ei svanida. Forsa dedestan nus in di novas «roschas ravgiadas» che vegnan si dal sid, sch'il nord patratga buca ad uras ch'ins sa buca sblundergiar ils continents, senza che lur pupira sederschi sur nus en.

WD, la viafier dall'Alpsu sur Mustér

In signur suveran. Quei auto ei «miu regress e dretg» schibein sc'il grep ed il crap de Gion Antoni Huonder. Cheu, sin quella passera, «tschentel jeu miu pei». «Pagau hai el cun agens raps, sai a negin de quei marschei». L'emprema part de quella lingia cartein nus ad el. Tgi che veva in auto da lezzas uras, veva probabel è schon pagau el. Sch'el sappi a negin de quei marschei, de quei san ins dubitar, sch'ins vul crer ch'il capital accumulau seigi marschei della plusvaleta producida dalla forza-lavur. Igl auto sco simbol dell'independenza signalisescha l'epoca de maximala dependenza, ual sco sliusas e berts, simbols de dependenza, signalisavan enzatgei sc'ina «libra paupradad». Con dependents essan nus dals autos? Quella damonda turmenta buca nies «signur suveran». El sesanfla el stan dell'innocenza automobilistica originala, senza dubis e remiers. Siu auto ei in attribut ch'ornescha el ual sco sia capiala. En quei paradis stat il carstgaun aunc el center — silmeins de giudicar suentar quella fotografia. Prest vegn quei elegant signur a magliar dal pumer dell'enconuschientscha dil bien e dil mal per s'encorscher che siu auto ei il «signur suveran». Ded el resta quei che resta.

